

B.M.YULDOSHEVA

**BUXORO SHAHRINING
ATROF-MUHIT HOLATI TARIXI
(1991-2021-yy)**

O'QUV QO'LLANMA

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

B.M.YULDOSHEVA

**BUXORO SHAHRINING ATROF-MUHIT
HOLATI TARIXI
(1991-2021-yy)**

O'QUV QO'LLANMA

**“Durdona” nashriyoti
Buxoro – 2025**

UO'K 94(575.146)«1991-2021»

63.3(5O'zb-4Bux)

Yu 31

Yuldosheva, B.M.

Buxoro shahrining atrof-muhit holati tarixi (1991-2021-yy) [Matn] : darslik / B.M. Yuldosheva; muharrir A. Qalandarov; – Buxoro: Sadridin Salim Buxoriy, 2024. – 144 b.

KBK 63.3(5O'zb-4Bux)

Ushbu o'quv qo'llanma Buxoro shahrining atrof-muhit holatini tarixiy-geografik nuqtai nazardan o'rganishga bag'ishlangan. Unda shaharning tabiiy sharoitlari, iqlimi, ekologik muammolarning tarixan shakllanishi va ularning joriy ahvoli tahlil qilingan. Asarda Buxoro shahrining suv ta'minoti, atmosfera havosining ifloslanishi va ko'kalamzorlashtirish tadbirlari bilan bog'liq masalalar ko'rib chiqilgan bo'lib, shahar infratuzilmasi va turizm rivojining ekologiyaga ta'siri alohida e'tiborga olingan. Shuningdek, shahar infratuzilmasi, ko'kalamzorlashtirish tadbirlari va turizm rivoji doirasida ekologik muvozanatni saqlashning muhimligi va istiqbollari haqida ilmiy ma'lumotlar bilan boyitilgan.

Mazkur qo'llanma oliy ta'lim muassasalari professor-o'qituvchilari va talabalari, shuningdek, ekologiya, tarixiy geografiya va shaharsozlik sohalarida ilmiy tadqiqot olib borayotgan doktorant, magistrant va mutaxassislarga xizmat qiladi. Qo'llanma Buxoro shahrining ekologik muammolari, shahar infratuzilmasi va tarixiy obidalarga ekologik tahdidlarni o'rganishda, ilmiy tahlillar va amaliy choralarni belgilashda qimmatli manba sifatida foydalanilishi mumkin.

O'quv qo'llanma O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2024-yil 11-noyabrdagi 711-U-sonli buyrug'iga asosan nashr etishga ruxsat berilgan. Ro'yxatga olish raqami 711-34.

ISBN 978-9910-634-62-8

MUNDARIJA

Kirish	4
I bob. Buxoro shahri atrof-muhit holatining tarixan tarkib topgan o'ziga xosligi va muammolari.	11
1.1. Buxoro shahri tabiati, iqlimi va tarixiy geografiyasining umumiy tavsifi.	11
1.2. Buxoro shahridagi ekologik muammolarni shakllantiruvchi omillar	22
II bob. Buxoro shahridagi ekologik muammolar va atrof-muhitni muhofaza qilish tadbirlari.....	42
2.1. Suv ta'minoti tizimi, shahar atmosfera havosi muhofazasi va ularning yechimi bilan bog'liq muammolar	44
2.2. Buxoroni ko'klamzorlashtirish tadbirlari va shahar infratuzilmasi inshootlarining ekologik holatga ta'siri.....	68
III bob. Shahar tarixiy markaziga ekologik tahdidlar: muvozanatni saqlashning ahamiyati va kelajak istiqbollari	86
3.1. Mustaqillik yillarida shahar tarixiy qismidagi yodgorliklarga ekologik tahdidlarning kuchayishi.....	86
3.2. Turizm sohasi rivojining shahar ekologik muvozanatiga ta'siri	101
Foydalanilgan manbalar va adabiyotlar	117
Ilovalar	136

B.M.YULDOSHEVA

**BUXORO SHAHRINING ATROF-MUHIT HOLATI TARIXI
(1991-2021-yy)**

O'QUV QO'LLANMA

<i>Muharrir:</i>	<i>A. Qalandarov</i>
<i>Texnik muharrir:</i>	<i>G. Samiyeva</i>
<i>Musahhih:</i>	<i>Sh. Qahhorov</i>
<i>Sahifalovchi:</i>	<i>M. Bafoyeva</i>

Nashriyot litsenziyasi AI № 178. 08.12.2010. Original-maketdan bosishga ruxsat etildi: 08.02.2025. Bichimi 60x84. Kegli 16 shponli. «Times New Roman» garn. Ofset bosma usulida bosildi. Ofset bosma qog'ozi. Bosma tobog'i 9,0. Adadi 100. Buyurtma №79

"Sadriddin Salim Buxoriy" MCHJ
"Durdona" nashriyoti: Buxoro shahri Muhammad Iqbol ko'chasi, 11-uy.
Bahosi kelishilgan narxda.

"Sadriddin Salim Buxoriy" MCHJ bosmaxonasida chop etildi.
Buxoro shahri Muhammad Iqbol ko'chasi, 11-uy. Tel.: 0(365) 221-26-45